

ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA
Postboks 243
4201 Sauda

Oslo, 5. november 2024

Deres ref.:
Marte Tostrup

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/1716
2024.0041.miljodir

Saksbehandler:
Erland Årstøl

Rapport etter tilsyn 11. september - 12. september 2024 – Eramet Sauda

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos ERAMET NORWAY AS AVD SAUDA, heretter omtalt som Eramet Sauda (virksomhetsnummer: 974077930).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Lagringsområdet for ordinært avfall medfører fare for forurensning og forsøpling
- Avvik 2: Virksomhetens lagring av farlig avfall har enkelte mangler
- Avvik 3: Virksomheten har gravd i forurenset grunn uten tiltaksplan eller sluttrapport
- Avvik 4: Virksomheten lagrer råvarer uten sedimentering av avrenningen
- Avvik 5: Virksomhetens måleprogram for utslipp til vann har enkelte mangler
- Avvik 6: Virksomheten har hatt for høye utslipp av arsen til vann fra vannrenseanlegget

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Eramet Sauda må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 31. januar 2024.

Dere må betale gebyr

Eramet Sauda må betale et gebyr på 75 700 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Erland Årstøl. Merk svaret med saksnummer 2022/1716 og tilsynsnummer 2024.0041.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Lagringsområdet for ordinært avfall medfører fare for forurensning og forsøpling

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsloven § 7 – plikt til å unngå forurensning.
- Tillatelse etter forurensningsloven - 9.2 Håndtering av avfall

Beskrivelse av krav

Forurensningsloven § 7 sier at ingen (med noen unntak) må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er gitt en egen tillatelse til virksomheten etter § 11. Når det er fare for forurensning i strid med loven skal den ansvarlige for forurensning sørge for tiltak for å hindre at den inntreffer.

Tillatelsen etter forurensningsloven sier at lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret. Farlig avfall skal lagres innendørs og på fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper med oppsamling av eventuell avrenning.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I ytterkanten av anleggsområdet har Eramet Sauda et område som brukes til midlertidig oppbevaring av ordinært avfall, kalt "tippen". Det lagres for det meste skrapmetall, men det var på tilsynstidspunktet også oppbevart andre typer avfall som elektronikk, møbler, plastemballasje og betongrester. (Se figur 1, 2 og 3.) Området styres av en underentreprenør som skal sortere og håndtere avfallet videre. Virksomheten oppgir at ansatte har fått beskjed om at det kun er skrapmetall som kan kastes på området, men at det hender at andre typer avfall også blir satt igjen. Området er ikke tilknyttet Eramet Saudas system for håndtering av overvann. Det er ikke skiltet hva slags type avfall som kan settes på området.

På tilsynstidspunktet ble det observert en åpen container med sammenpressede fat på området. Det lakk mindre mengder olje fra containeren til grunn. Det ble også funnet en gassbeholder.

Miljødirektoratet vurderer at lagringsforholdene på området utgjør en fare for forurensning og forsøpling. Dette gjelder selv om det det kun ble funnet mindre mengder farlig avfall på området,

Virksomheten har etter vår vurdering ikke tilstrekkelig sikret at det kun er ordinært og egnet avfall som mellomlagres på området. Dette baserer vi på manglende skilting, og en gjennomgang av hva som faktisk oppbevares på området. Oppfølging av området er særlig viktig fordi det ligger tett opp mot Saudafjorden, og mangler barrierer mot at forurensning og forsøpling går til sjø.

Bilde 1: Området brukes hovedsakelig til oppbevaring av skrapmetall.

Bilde 2: Avfallsområdet er plassert i umiddelbar nærhet til fjorden.

Bilde 3: Avfallsområdet inneholdt enkeltexempler på farlig avfall, deriblant en gassbeholder.

Avvik 2: Virksomhetens lagring av farlig avfall har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Avfallsforskriften § 11-5 – Forsvarlig oppbevaring av farlig avfall
- Tillatelse etter forurensningsloven, kapittel 9.2 – Håndtering av avfall

Beskrivelse av krav

Alle som oppbevarer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Eramet Saudas tillatelse etter forurensningsloven stiller blant annet krav om:

- Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- Farlig avfall skal lagres innendørs og på fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan benyttes dersom den driftsansvarlige kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har et lager for farlig avfall. Miljødirektoratet vurderer at håndteringen av farlig avfall i dette området har enkelte mangler.

- Det står en IBC på området som benyttes til oppsamling av spillolje. På tilsynstidspunktet var denne merket med feil innhold. Tanken står utendørs, uten oppsamling av eventuell avrenning.
- Stykkgoods oppbevares i en farlig avfall-kontainer. Denne er ikke konstruert på en måte som muliggjør oppsamling av eventuelle lekkasjer. Miljødirektoratet vurderer at eventuelle lekkasjer vil renne ut av kontaineren. Virksomheten opplyser at området er koblet til en oljeutskiller.

Avvik 3: Virksomheten har gravd i forurenset grunn uten tiltaksplan eller sluttrapport

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, kapittel 5.2 - Graving i forurenset grunn vilkår

Beskrivelse av krav

Eramet Sauda har tillatelse til graving i forurenset grunn på visse vilkår. Blant annet settes det krav til at det skal utarbeides en tiltaksplan før graving igangsettes. Denne skal blant annet redegjøre for forurensningssituasjonen i grunnen, hvordan massene skal håndteres og omfanget av prosjektet.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

27. juli, 2024 fikk Eramet Sauda tillatelse til graving i forurenset grunn ("stående gravetillatelse"). Samme dag satt virksomheten i gang et prosjekt med graving av fundamenter for kabelgater, et prosjekt som besto av til sammen 10 mindre gravearbeider. Basert på prøvetaking av massene og tidligere grunnundersøkelser besluttet Eramet Sauda at massene skulle sendes til deponi.

I henhold til egne prosedyrer innhentet virksomheten en intern tillatelse til graving for å gjennomføre prosjektet. Denne tillatelsen omhandler praktiske hensyn som plassering av eksisterende rør/kabler og hensyn til andre aktiviteter. Påkrevde miljøaspekter ved graving er ikke omtalt i tillatelsen. Miljødirektoratet vurderer at virksomheten dermed ikke har utarbeidet en tiltaksplan for prosjektet, slik det er krav om. Det foreligger heller ikke noe sluttrapport for prosjektet.

Eramet Sauda opplyser at de etter dette prosjektet har lagd en ny mal for interne gravetillatelser som skal tilfredsstille kravene for en tiltaksplan. Dette har blitt brukt i senere gravearbeider.

Avvik 4: Virksomheten lagrer råvarer uten sedimentering av avrenningen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven kapittel 3.1.3 – Utslippsreducerende tiltak

Beskrivelse av krav

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet. Overvann fra råmaterialelagre og ferdigvareområdet skal minst passere sedimenteringskummer eller sandfang før utslipp til sjøen.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Uteområdene til Eramet Sauda er inndelt i flere soner. Sonene som er tiltenkt lagring av råvarer og ferdigvarer har et system hvor avrenning av overflatevann ledes til sedimenteringsbasseng før det slippes til sjø.

På tilsynstidspunktet ble også oppbevart en del sinter helt vest på anleggsområdet. Dette området har avrenning til sjø, uten bruk av sedimenteringsbasseng.

Virksomheten opplyser at lagringen i dette området er som følge av plassmangel. Miljødirektoratet vurderer at bruk av dette området til lagring av råvarer er i strid med kravet i virksomhetens tillatelse om bruk av sedimenteringsbasseng eller sandfang for lagring av råmateriale.

Den delen av området som ble benyttet har vært regnet som ren sone, og har derfor ikke vært medregnet i målinger eller vurderinger knyttet til beregning av utslipp fra overflatevann, se avvik 5.

Avvik 5: Virksomhetens måleprogram for utslipp til vann har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, kapittel 11 - Utslippskontroll

Beskrivelse av krav

Den driftsansvarlige skal kvalitetssikre målinger, måleutstyr og metoder slik at de gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

Den driftsansvarlige skal ha et program for utslippskontroll som inngår i den dokumenterte internkontrollen. Programmet skal redegjøre for utslippskontrollen og kvalitetssikringen, jf. punkt 11.1 og 11.2 i tillatelsen. Programmet skal holdes oppdatert.

Flere punkter skal oppfylles for å sikre forsvarlig kvalitetssikring av målinger for utslippskontroll, blant annet:

- Den driftsansvarlige skal jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- Den driftsansvarlige skal vurdere usikkerheten ved alle trinnene i målingene og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Eramet Sauda gjennomfører målinger av utslipp til vann. Målingene omfatter utslipp fra overvann, fra vannrenseanlegget og fra oljeutskillere. Målingene og beregningene som gjøres er beskrevet i et måleprogram. Miljødirektoratet vurderer at måleprogrammet har enkelte mangler:

- For utslipp via overvann (diffuse utslipp) er det gitt en beskrivelse av hvordan dette beregnes. Det er beskrevet hvordan enkelte soner har målte volumstrømmer, mens for enkelte soner er gjort beregninger basert på nedbørsmengde og størrelse på avrenningsarealene. Måleprogrammet mangler en beskrivelse av målepunktene og målemetodikken som benyttes for overvann.
- Det foreligger ikke noe vurdering av om total usikkerhet for utslipp via overvann er akseptabel. Dette gjør seg særlig gjeldende siden deler av området ikke er medregnet i beregningen av diffuse utslipp, se avvik 4.
- Målingene som gjøres for oljeutskillere er ikke beskrevet i måleprogrammet.

Målinger av utslipp til luft ble ikke gjennomgått under tilsynet.

Avvik 6: Virksomheten har hatt for høye utslipp av arsen til vann fra vannrenseanlegget

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven kapittel 3 - Utslipp til vann, utslippsbegrensninger

Beskrivelse av krav

Eramet Sauda har utslippsgrenser for utslipp til sjø fra vannrenseanlegget. For arsen er døgnmidlet konsentrasjonsgrense på 0,1 mg/L.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har i mai og juli i 2024 vært i brudd på konsentrasjonsgrensene for utslipp av arsen fra vannrenseanlegget. Døgnmidlet grense er på 0,1 mg/l, mens man i mai og juni har hatt et gjennomsnitt i overkant av 0,2 mg/l.

Høye arsen-konsentrasjoner fra vannrenseanlegget har vært et tilbakevendende problem i sommermånedene, og antas å stamme fra egenskaper med råvarene som tas inn. Virksomheten oppgir at de har funnet et tiltak med tilsetning av kjemikalier i vannrenseanlegget som ser ut til å ha hatt god effekt på å redusere arsen-konsentrasjonen i avløpsvannet.

Det er ikke nødvendig å gi tilbakemelding på dette avviket.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Eramet Sauda må betale et gebyr på 75 700 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 5 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 11. september 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er

fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Eramet Sauda sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Erland Årstøl
- Grunde Pellerud

Kontaktperson hos Eramet Sauda

- Marte Tostrup

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Eramet Sauda ble kontrollert under tilsynet:

- Eramet Norway Sauda, Sauda

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Produsentansvar avfall
- Utslipp til vann
- Grunnforurensning og sediment
- Klimatilpasning
- Energistyring

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften
- Avfallsforskriften
- Internkontrollforskriften
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Eramet Norway AS avd. Sauda, sist oppdatert 16.07.2024.

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Måleprogram
- Arbeidstillatelser for graving i forurenset grunn
- Oversikt over utslippstall for 2023 og 2024
- Vurdering av tiltak knyttet til energistyring
- Sonekart for håndtering av overvann
- Avfallsprosedyre

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Erland Årstøl
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Rogaland
- Sauda kommune